

GRIP ^{de} MACHT!

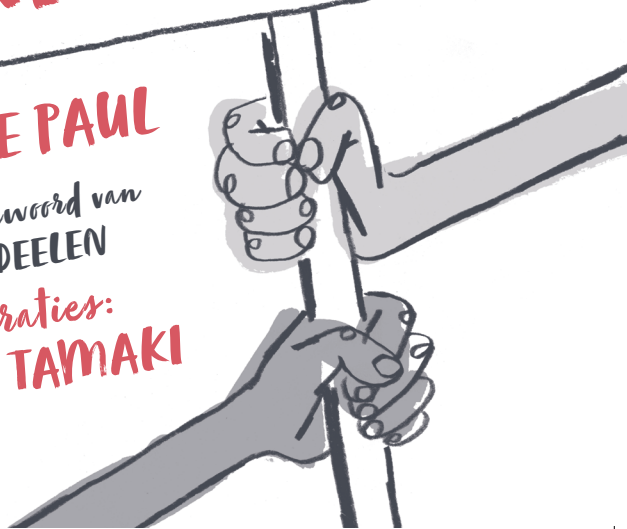
— ZO KUN JIJ —
DE WERELD
VERBETEREN

CAROLINE PAUL

Met een voorwoord van
MILOU DEELEN

Illustraties:
LAUREN TAMAKI

kluitman

LET OP: actievoeren doe je nooit alleen! Het is belangrijk dat je je protestideeën altijd bespreekt met je ouders en/of een andere volwassene. Samen kunnen jullie een plan van aanpak maken en bekijken welke tactieken de juiste zijn.

Nur 210-218/W041901

Bisac JNF053000

© MMIXX Nederlandse editie: Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXVIII Tekst: Caroline Paul

© MMXVIII Illustraties: Lauren Tamaki

First published in the USA by Bloomsbury Publishing Inc. in 2018

Oorspronkelijke titel: *You Are Mighty: A Guide to Changing the World*

Nederlandse vertaling: Marie Lotte Hagen

Nederlandse handlettering: Nica Zomerdijk

Vormgever: Elizabeth Van Itallie

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

De brief op pagina 48 en 49 is gebruikt met toestemming van de familie Myteberi.

De auteur heeft Cora Colin, Savannah Blessing en Tessa Rose-Scheeres geïnterviewd.

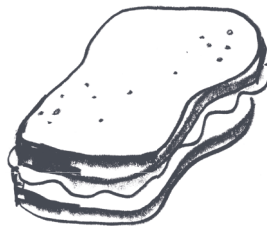
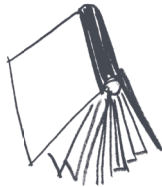
De andere verhalen over jonge activisten zijn gebaseerd op berichten uit de media en/of boeken over deze inspirerende kinderen.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Voor België: Baeckens Books NV – baeckensbooks.be

kluitman.nl

**VOOR MIJN MOEDER, DE EERSTE
ACTIVIST IN MIJN LEVEN**

INHOUDSOPGAVE

Een boodschap van de auteur	10
Voorwoord van Milou Deelen	12
Introductie	16
1) Verander je gewoontes	18
2) Maak een protestbord	24
3) Start een petitie	30
4) Doe vrijwilligerswerk	37
5) Zamel geld in	41
6) Schrijf een brief	47
7) Ontmoet elkaar	56
8) Roep op tot een boycot	64
9) Gebruik sociale media	70
10) Neem een video op	74
11) Maak guerrillatheater	77
12) Word de media	82
13) Schrijf een boek	88
14) Vind iets uit	92
15) Klaag ze aan	98
16) Loop mee in een protestmars	104
17) Spijbel en staak	112
18) Ga zitten	117
19) Aan de slag!	124
Bedankt!	130

EEN BOODSCHAP VAN DE AUTEUR

Lieve lezer,

Kinderen kunnen de wereld veranderen.

Dat is vast geen verrassing voor je. Je komt al op voor jezelf sinds je kunt praten (misschien al wel eerder, als je maar hard genoeg schreeuwde). Je zegt al je hele leven NEE (tegen knipbeurten, vitaminepillen en uren-lange autoritten) en JA (tegen ijsjes, puppy's en coole sneakers). Daar ben je heel goed in.

Wat zou je ervan vinden om de vaardigheden die je nu gebruikt om je eigen wereld te verbeteren, in te zetten om dé wereld te verbeteren?

Toen de zeventienjarige **Malala Yousafzai** uit Pakistan de Nobelprijs voor de Vrede won, waren er waarschijnlijk veel volwassenen die dat bijna niet konden geloven. Maar waarom waren ze zo verrast? Malala zette zich al sinds haar elfde in voor de rechten van meisjes. Ze zei NEE (tegen onderdrukking) en JA (tegen onderwijs voor meisjes), ze sprak over goed en kwaad, gerechtigheid en onrecht. Ze liet zich niet tegenhouden, zelfs niet toen haar leven werd bedreigd! Zie je, het gaat hier niet om vette kapsels en kleding

volgens de laatste mode. We hebben het hier over superheldenacties! Maar Malala is, ondanks haar oprechtheid en lef, gewoon een mens. Daarom noemen we haar geen superheld.

We noemen haar een activist.

Dit boek vertelt je niet waarvoor je moet strijden, of waartegen. Het zegt je niet wat goed is en wat kwaad. Dat kun je allemaal zelf wel bedenken. Dit boek geeft jou de handvatten om in actie te komen, zodat jij kunt strijden tegen het onrecht in de wereld. (De superheldencape zit trouwens niet bij dit boek inbegrepen. Die zul je zelf even ergens op de kop moeten tikken.)

Bij voorbaat dank voor het verbeteren van de wereld.

Hartelijke groet,

Caroline

Caroline Paul
(de auteur)

VOORWOORD GRIJP DE MACHT

LIEVE TOEKOMSTIGE ACTIEVOERDERS,

Als klein meisje vond ik het oneerlijk dat ik niet met de jongens hutten mocht bouwen en dat er van mij verwacht werd dat ik met barbies speelde. Iedereen ging ervan uit dat ik van roze speelgoed en nagellak hield, terwijl bij mijn jongensvriendjes ervan uit werd gegaan dat ze blauw mooier vonden en met auto's speelden. Toen ik mijn haar kort knipte, kreeg ik te horen dat ik een 'jongenskapsel' had. Ik begreep het niet. Waarom kon ik niet gewoon een meisje zijn met kort haar?

Als ik een kort rokje aanhad, vroeg mijn vader of 'dat niet wat te bloot was'. Er zouden enge mannen kunnen rondlopen. Ik begreep dat mijn vader wilde dat ik veilig was, maar aan jongens werden nooit dat soort vragen gesteld. In de avond mochten zij wel door het park fietsen, maar mijn vriendinnetjes en ik niet.

Mijn vader was een van de weinige mannen op het schoolplein. Mijn klasgenootjes vonden dat grappig, bij hen was het juist de moeder die vaak thuis was. In de kleuterklas overleed de moeder van mijn beste vriendinnetje, Roos. Tijdens het avondeten vertelde ik dat aan mijn ouders. Ik vroeg hen: 'Wie gaat er dan nu de centjes verdienen?' Mijn moeder antwoordde dat Roos toch een vader had. Die kon werken. Ik was niet gewend dat vaders ook werkten, voor mij was een werkende moeder heel normaal.

Op mijn negende ging ik op voetbal. Ik wilde alleen per se niet op *meisjes*voetbal, omdat ik niet begreep waarom er gescheiden jongens- en meisjesteams moesten zijn. En zo kwam het dat ik het enige meisje was in een voetbalteam met tien jongens. Mijn team vond het alleen maar

leuk en had er geen moeite mee dat ik een meisje was. Alleen deden onze tegenspelers er vaak niet zo leuk over. Er werd dan aan de jongens op een lacherige toon gevaagd: 'Waarom hebben jullie een meisje in jullie team?' Achteraf gezien was mijn keuze voor het jongensteam misschien, zonder dat ik het zelf doorhad, ook al een vorm van actievoeren. Daarvan was ik me alleen toen nog niet bewust.

We nemen een sprong in de tijd naar twaalf jaar later. Ik werd 21 en ging studeren in Groningen, ook werd ik lid van een studentenvereniging. Studentenverenigingen organiseren activiteiten voor studenten waar ze aan mee kunnen doen als ze even niet met hun neus in de boeken willen zitten. De vereniging is een soort clubhuis en het heeft een café waar je met andere studenten kunt feesten en er worden etentjes en wintersportvakanties georganiseerd. Allemaal superleuk.

Ik had het ontzettend naar mijn zin bij de studentenvereniging, totdat ik merkte dat meisjes die al met veel jongens verkering hadden gehad anders werden behandeld dan jongens met veel vriendinnetjes. De meisjes waren 'laag', maar de jongens juist stoer. En als ik een kort rokje droeg, vroegen jongens regelmatig waarom ik dat deed. Mijn antwoord was: het is mijn lichaam en mijn leven, dus ik draag wat ik mooi vind. Meisjes werden om die reden soms zelfs uitgescholden voor 'lellebel'. *Slutshaming* wordt dat genoemd. Dat gebeurde bij mij ook regelmatig. Er was zelfs een groep jongens die een lied over mij verzonnen hadden, omdat ik het 'laagste meisje van het jaar' zou zijn. Tientallen jongens zongen, waar iedereen bij was, dat ik een 'lellebel' was. Ik schaamde me ontzettend en ik werd er erg verdrietig van. Toen ik vroeg waarom ze dat deden, zeiden ze dat het maar een grapje was. Maar ik vond het geen grap. Ik moest er helemaal niet om lachen, ik moest ervan huilen.

Ik vond het oneerlijk: waarom werden meisjes en jongens verschillend behandeld terwijl ze precies hetzelfde deden? Omdat ik daar erg boos over was, besloot ik in actie te komen. Samen met een vriendin die fotograaf is, maakte ik een filmpje om duidelijk te maken dat ik het niet pik dat anderen grappen over mij maken. In het filmpje ben ik te zien terwijl ik tekstbordjes voor me houd en recht in de camera kijk. Op die bordjes staan teksten zoals: *Ik bepaal hoe ik me klee*d. Het filmpje duurt anderhalve minuut en eindigt met *Stop slutshaming*.

Deze video plaatste ik op Internationale Vrouwendag op Facebook. Ik was zenuwachtig, vooral omdat ik wist dat de jongens van mijn studentenvereniging hem ook zouden zien. De jongens die mij regelmatig uitscholden.

De video ging binnen een dag *viral*. Hij werd meer dan een miljoen keer bekeken. Facebookvrienden deelden mijn bericht, waardoor steeds meer mensen het zagen en het ook weer deelden. Het bericht verspreidde zich als een olievlek over internet. Mijn telefoon stond twee dagen lang roodgloeiend. Ik mocht zelfs mijn verhaal vertellen op televisie en werd door veel kranten en tijdschriften geïnterviewd. Het was heel onwerkelijk. Eén ding wist ik wel meteen zeker: ik heb iets bereikt en ik heb mijn stem laten horen.

Veel mensen vonden mijn actie heel goed, anderen vonden ook dit niks voor meisjes. Door alle gesprekken, positieve en negatieve reacties realiseerde ik me dat er nog steeds veel ongelijkheid is tussen mannen en vrouwen. Sindsdien noem ik mezelf activist. Ik ben me gaan verdiepen in het feminisme (het streven naar gelijke rechten voor vrouwen en mannen) en ben gaan schrijven over dit soort onderwerpen. Zodra ik onrecht zie of hoor probeer ik me erover uit te spreken.

Mensen vragen wel eens aan mij: 'Wat heeft één mening nou voor zin? Er wonen toch miljarden mensen op deze aarde?' Maar door mijn actie heb ik gezien wat voor impact één actie kan hebben en dat ook één stem veel kan betekenen. Doordat ik een filmpje heb geplaatst op Facebook, weten heel veel mensen nu wat slutshaming betekent. Ik heb in mijn eentje die discussie aangewakkerd.

Ook wordt me regelmatig gevraagd of ik spijt heb van het filmpje, omdat ik ook veel negatieve reacties ontving. Mijn antwoord is zonder twijfel: nee. Ik leerde dat door actie te voeren je kunt strijden tegen dingen waar je je kwaad over maakt. Het jaarlijkse lied bij de studentenvereniging werd afgeschaft. Dat was voor mij een persoonlijke triomf; door je mening te uiten, kun je dingen veranderen.

Uiteindelijk ben ik dus pas echt actie gaan voeren tegen de ongelijkheid tussen jongens en meisjes toen ik 21 was. Misschien had ik dit veel eerder gedaan als ik dit boek eerder had gelezen. Dit boek staat namelijk boordevol inspirerende helden en tips om actie te voeren. Of je nu zoals Merit Leighton en Marlowe Peyton tegen plastic in de oceaan strijdt of zoals ik voor gelijke rechten voor vrouwen en mannen, iedereen kan op zijn of haar manier een steentje bijdragen aan een betere wereld. Dit boek is daar een mooie, inspirerende handleiding voor.

En hé, het kan zijn dat iemand negatief reageert wanneer je zegt dat je activist bent. Dan moet je maar zo denken: jij dúrfte te strijden voor iets waarin je gelooft. Hoe cool is dat?

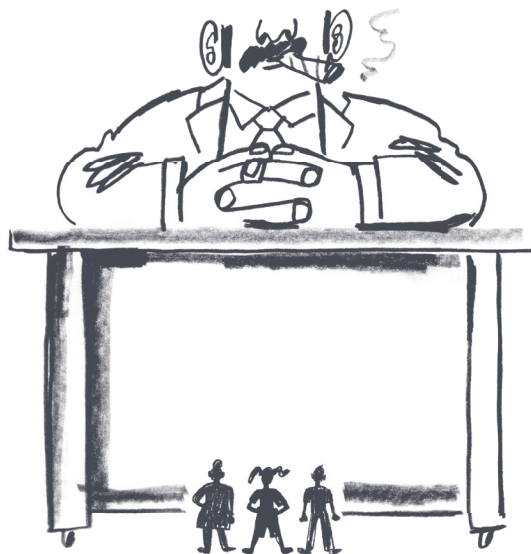
Veel groetjes,

Milou

Milou Deelen (activist)

INTRODUCTIE

Welkom! In deze handleiding lees je alles over activisme. Je hebt dit boek opengeslagen omdat je op zoek bent naar een manier om de wereld te veranderen. En er is geen beter moment om daarmee te beginnen dan NU!

Misschien ben je boos over iets wat je onrechtvaardig vindt. Misschien heeft een specifieke gebeurtenis je bang gemaakt. Misschien wil je gewoon heel graag het goede doel steunen waarin je gelooft. Zulke gevoelens zijn normaal. En belangrijker nog, zulke gevoelens zijn *krachtig*!

Dit boek helpt je om je emoties om te zetten in daden. Er staat een lange lijst tactieken in die kinderen zoals jij al eerder hebben gebruikt, en met resultaat! De verhalen van deze kinderen zijn behalve inspirerend ook heel leerzaam. Ze besloten zich in te zetten voor een doel dat ze belangrijk vonden. Ze verdiepten zich in het onderwerp, vroegen vrienden, ouders en onbekenden om hulp en maakten een plan. Toen kwamen ze in actie!

Dit boek legt ook een paar belangrijke begrippen uit, zoals 'privilege' en 'intersectionaliteit'. Misschien denk je nu: wow, dat zijn lange, ingewikkelde woorden! Daar heb je gelijk in. Maar woorden als 'vakantie' en 'chocolademousse' zijn óók best lange en ingewikkelde woorden. Dus laat je niet uit het veld slaan. Als je weet wat deze begrippen betekenen en snapt hoe ze van toepassing zijn op jouw doel, dan ben je weer een stapje dichterbij een betere wereld.

Dan is het nu tijd om je vrienden bij elkaar te roepen (want de wereld verbeteren kun je niet in je eentje), de bladzijde om te slaan en te lezen over tactieken waarmee jij een verschil kunt maken!